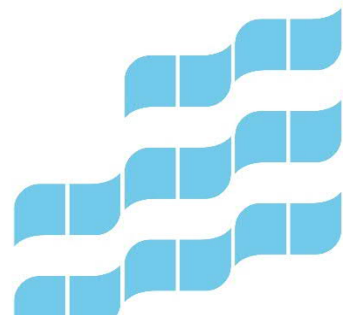
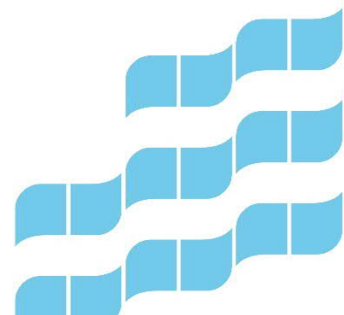

YKSITYISEN VARHAISKASVATUKSEN SEKÄ KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN VALVONNAN SUUNNITELMA VUODELLE 2024

SISÄLLYS

1.	OHJAUKSEN, NEUVONNAN JA VALVONNAN TARKOITUS JA TAVOITE	3
2.	VARHAISKASVATUKSEN PALVELUVERKKO	5
3.	VALVONTAVIRANOMAISET	5
4.	YHTEISTYÖ	6
4.1	Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluryhmän kanssa	6
4.2	Seutuyhteistyö	6
4.3	Yhteistyö Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston kanssa	6
5.	VALVONNAN TOTEUTTAMINEN	7
5.1	Yksityisen varhaiskasvatuksen lupa- ja ilmoitusmenettely	8
5.2	Varda – Varhaiskasvatuksen tietovaranto	8
5.3	Omavalvontasuunnitelma valvonnan ja ohjauksen välineenä	9
5.4	Palveluntuottajan ohjaus ja neuvonta	10
5.5	Käyntien dokumentointi, seuranta ja rekisterin ylläpito	10
5.6	Asiakirjoihin perustuva valvonta	11
5.7	Auditointi – etukäteen ilmoitettu valvontakäynti	11
5.8	Ennalta ilmoittamattomat käynnit	12
5.9	Epäkohtaan perustuva eli reaktiivinen valvonta	12
5.10	Ympäristöterveyden valvontakäynnit	13
6.	KEHITTÄMISTYÖ	13
7.	YKSITYISTEN PALVELUNTUOTTAJIEN KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA	13

1. OHJAUKSEN, NEUVONNAN JA VALVONNAN TARKOITUS JA TAVOITE

Kuntalain mukaan kunnan tehtävänä on järjestää sille lainsäädännöllä määrätyt tehtävät. Järjestämisvastuun perusteella kunnan on vastattava palveluiden yhdenvertaisuudesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Kunta tai kuntayhtymä voi tuottaa järjestämisvastuullaan olevat palvelut itse tai hankkia ne sopimukseen perustuen muulta palveluntuottajalta. Kunnan hankkiessa palveluita muulta palveluntuottajalta kunnalla säilyy kuitenkin järjestämisvastuu. Palveluntuottajan vastuu määräytyy sen mukaan, mitä kuntalaissa tai muussa lainsäädännössä säädetään tai mitä kunta ja palveluntuottaja sopivat. Valvonnan tarkoitus määritellään kuntalain pykälissä 8 ja 9. Valvonnalla varmistetaan, että kuntalainen saa saman laatuisen palvelun riippumatta siitä, onko palveluntuottaja kunta itse vai muu palveluntuottaja.

Varhaiskasvatuslaissa (540/2018) säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen, varhaiskasvatuksen järjestämisestä ja tuottamisesta sekä varhaiskasvatuksen tietovarannosta. Lakia sovelletaan kunnan, kuntayhtymän ja yksityisen palveluntuottajan järjestämään tai tuottamaan päiväkotitoimintaan ja perhepäivähoitoon. Varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua päiväkotitoimintaa ja perhepäivähoitoa saa järjestää ja järjestäjälle tuottaa kunta, kuntayhtymä ja yksityinen palveluntuottaja. Varhaiskasvatuslain lisäksi varhaiskasvatusta ohjaa valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (753/2018).

Sosiaaliasiavastaavan tehtävänä on neuvoa asiakkaita varhaiskasvatuslain (540/2018) soveltamiseen liittyvissä asioissa sekä neuvoa ja tarvittaessa avustaa varhaiskasvatuslain 54 §:ssä tarkoitetun muistutuksen tekemisessä. Sosiaaliasiavastaavan toiminnan järjestämisestä varhaiskasvatuksen osalta säädetään potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista annetussa laissa.

Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksen valvontaviranomaisia ovat yksityisen palveluntuottajan järjestämän ja tuottaman varhaiskasvatuksen osalta aluehallintovirasto, Valvira sekä kunnan toimielin tai sen määräämä viranhaltija. Varhaiskasvatuslaki edellyttää yhteistyötä eri valvontaviranomaisten kesken. Valvontaviranomaisten on toteutettava valvontaa ensisijaisesti antamalla varhaiskasvatuksen järjestäjälle tarpeellista ohjausta ja neuvontaa sekä seuraamalla toiminnan kehitystä yhteistyössä toiminnan järjestäjän kanssa.

Valvira ja aluehallintovirastot toteuttavat suunnitelmallista valvontaa yhdessä laatimansa valtakunnallisen varhaiskasvatuksen valvontaohjelman mukaisesti. Ensimmäinen valvontaohjelma julkaistiin v. 2020 alussa. Valvontaohjelman tavoitteena on yhdenmukaistaa varhaiskasvatuksen ohjausta ja valvontaa. Valvontaohjelmassa kuvataan varhaiskasvatuksen valvonnan periaatteet ja vuosittaiset painopisteet. Vuosien 2023–2025 valvontaohjelman

painopiste valvontaohjelmassa on uusien lakien toteuttamisen ohjauksessa (myös lapsen oikeus tukeen) sekä esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen valvonnassa. Oma valvonnan ohjaus, neuvonta ja valvonta ovat osa valvontaohjelmaa. Monipuolisen ohjauksen ja neuvonnan tavoitteena on säädösten mukainen, laadukas varhaiskasvatus sekä varhaiskasvatusta koskevien muistutusten ja kantelujen määrän väheneminen. Valvontaohjelmassa määritellään vuosittaiset painopistealueet, joihin erityisesti kohdistetaan ennakkollista ohjausta ja neuvontaa. Kelpoisuusvaatimukset täyttävän henkilöstön riittävyys on ollut esillä runsaasti viime aikoina. Aluehallintovirastot ja Valvira päättivät nostaa valvontakohteeksi vuosille 2024 ja 2025 kelpoisuusvaatimusten toteutumisen sekä miten tilapäinen poikkeaminen kelpoisuusvaatimuksista huomioidaan varhaiskasvatuksen henkilöstön rekrytoinneissa. Tampereen varhaiskasvatuksen ohjauksessa ja valvonnassa noudatetaan samoja painopistealueita.

Aluehallintovirasto toimii rekisterin pitäjänä yksityisten päiväkotien osalta. Varhaiskasvatuslain muutosten myötä yksityisten päiväkotien toiminta on ollut 1.1.2023 alkaen luvanvaraista. Palveluntuottajat toimittavat lupahakemuksen toimintansa aloittamisesta tai muuttamisesta suoraan aluehallintovirastoon, joka antaa luvan toiminnan aloittamiseen tai laajentamiseen. Kunnan valvonta ja ohjaus tarkistaa päiväkotitoimintaan tarkoitettut tilat ja laatii aluehallintovirastolle lausunnon. Jokaisen jo nyt toiminnassa olevan yksityisen palveluntuottajan on haettava lupaa päiväkotitoimintaan siirtymäkautena 1.1.2023-31.12.2026.

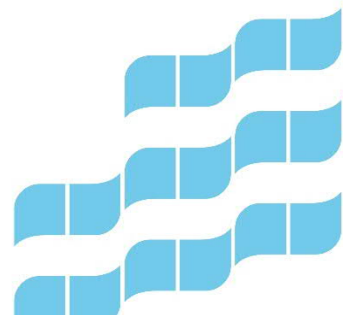
Valvontaviranomaisten, Valviran ja aluehallintovirastojen, uusi rekisteri Soteri otetaan käyttöön vuoden 2024 aikana. Soteriin kootaan tiedot kaikista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajista sekä niistä yksityisistä varhaiskasvatuksen palveluntuottajista, joilta edellytetään lupaa ja rekisteröintiä. Soterista on säädetty sote-valvontalaissa, joka tuli voimaan 1.1.2024. Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen tuottajien rekisteröinti perustuu varhaiskasvatuslakiin.

Kunnassa toimivien yksityisten perhepäivähoitajien ja ryhmäperhepäiväkotien rekisterin ylläpitäjänä on jatkossakin kunnan valvontaviranomainen.

Ohjauksen ja valvonnan kohteena olevia varhaiskasvatuspalveluita tuotetaan palvelusetelillä tuettuna palveluna, ostopalveluna ja yksityisen hoidon tuella.

Yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta ja ohjaus perustuvat seuraaviin lakeihin ja asiakirjoihin:

- Hallintolaki (434/2003)
- Varhaiskasvatuslaki (540/2018)
- Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (753/2018)
- Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan lupa- ja ilmoitusmenettelyyn kuuluvista liitteistä (890/2022)
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (Opetushallitus: Määräykset ja ohjeet 2022:2a)
- Tampereen varhaiskasvatussuunnitelma 2022
- EU:n tietosuoja-asetus (EU 679/2016)

- Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)

2. VARHAISKASVATUKSEN PALVELUVERKKO

Tampereella varhaiskasvatuksen palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisuutena, huomioiden kunnan oma toiminta sekä yksityiset palveluntuottajat. Uudet toimijat ottavat yhteyttä palveluverkosta vastaavaan koordinaattoriin suunnitellessaan uutta toimipistettä saadakseen selville onko suunniteltu toimipiste palveluverkon kannalta sopivassa paikassa.

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus Tampereen kaupungin varhaiskasvatuksessa olevista lapsista oli 31.12.2023 noin 25,8 % eli 2 104.

Yksityisen varhaiskasvatuksen kokonaisuuteen kuuluu vuoden 2024 alussa ostopalvelupäiväkoti Svenska Barndaghemmet i Tammerfors, 33 palvelusetelipäiväkotiä sekä neljä yksityisen hoidon tuella toimivaa päiväkotia. Tampereen palvelualueittain päiväkodit jakautuvat seuraavasti:

- läntinen alue 6 päiväkotia
- keskusta 13 päiväkotia
- koillinen alue 5 päiväkotia
- kaakkoinen alue 8 päiväkotia
- eteläinen alue 5 päiväkotia.

Kaakkoisen alueen lasten osuus on 27 % kaikista yksityisten päiväkotien lapsista eli lähes kaikki kahdeksan päiväkotia ovat suuria kooltaan. Koillisen alueen lasten osuus on pieni, viidessä päiväkodissa on 9 % yksityisten päiväkotien lapsista.

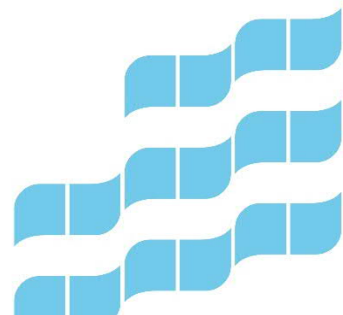
Ryhmäperhepäiväkoteja on 12 ja yksityisiä perhepäivähoitajia 32. Palvelusetelillä toimivia kerhoja on yksi.

Vuoden 2024 aikana ei ole tiedossa palveluverkkoon tulevia muutoksia.

3. VALVONTAVIRANOMAISET

Yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta ja ohjaus kuuluu sivistyspalvelujen palvelualueen yhteisiin palveluihin. Valvontaa ja ohjausta toteuttavat kaksi valvontakoordinaattoria ja erikoissuunnittelija.

Varhaiskasvatuksen palveluverkkotyöstä vastaava koordinaattori on mukana uusiin päiväkotitiloihin liittyvissä alustavissa tilakatselmuksissa, tontinluovutuksissa, väistötilakatselmuksissa ja käyttöönottotarkastuksissa.

Vastuut valvontaan liittyvistä päätöksistä määritellään kasvatusta- ja opetuslautakunnan toimivallan siirrossa viranhaltijoille sekä palvelualueen toimintasäännön delegointimatriisissa.

4. YHTEISTYÖ

4.1 Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluryhmän kanssa

Valvonta ja ohjaus tekee yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluryhmän kanssa ja yhteisiä tapaamisia järjestetään kuukausittain. Myös asiakaspalveluyksikön kanssa jatketaan säännöllistä yhteistyötä.

4.2 Seutuyhteistyö

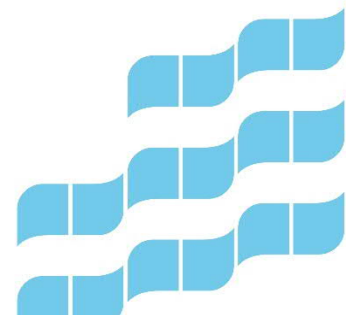
Tampereen kaupunkiseudun kunnat tekevät seutukunnallista yhteistyötä. Useammalla palveluntuottajalla on varhaiskasvatuksen yksiköitä eri kunnissa, joten valvonnan toimijoiden yhteistyö on perusteltua. Myös perheet käyttävät varhaiskasvatuspalveluita yli kuntarajojen. Tampereen kaupunkiseudun www-sivuilla on tietoa huoltajille, palveluntuottajille ja kuntien valvontaviranomaisille. Yksityisen varhaiskasvatuksen lomakkeita on kehitetty yhdessä seutukunnan valvonnan ja ohjauksen työryhmässä. Kaikki seudun kunnat käyttävät samoja materiaaleja sekä yhteistä seudullista palvelusetelisääntökirjaa. Palvelusetelisääntökirja päivitetään parillisina vuosina ja päivitetty sääntökirja otetaan käyttöön syksyllä 2023.

4.3 Yhteistyö Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston kanssa

Valvontaviranomaisten on toimittava yhteistyössä varhaiskasvatuslaissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan. Kunnan toimielimen on heti ilmoitettava valvonnassa tietoonsa tulleista puutteellisuuksista tai epäkohdista sekä 55–58 §:n perusteella tekemistään toimenpiteistä ensisijaisesti aluehallintovirastolle tai Valviralle. Valviran tai aluehallintoviraston on ilmoitettava 55–58 §:n perusteella tekemistään yksityisiä palveluntuottajia koskevista toimenpiteistä niiden kuntien toimielimille, joiden alueella palveluja tuotetaan.

Valvontaa ja ohjausta tehdään yhteistyössä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston kanssa. Aluehallintovirasto järjestää koulutusta sekä kuntien valvoville viranomaisille, että palveluntuottajille ja tiedottaa ajankohtaisista asioista. Aluehallintovirastolla ja kunnan valvovalla viranomaisella on myös konsultointiyhteys ja tapaamisia järjestetään säännöllisesti. Valvonnassa mahdollisesti ilmenevistä epäkohdista tai huolen aiheista kunnan valvova viranomaisen voi saada ohjausta ja neuvontaa aluehallintoviranomaiselta ja menettelytavoista sovitaan yhdessä.

Valvira ja aluehallintovirastojen Varhaiskasvatuksen valtakunnallisessa valvontaohjelmassa määritellään vuosittaiset painopistealueet, joihin erityisesti kohdistetaan ennakkollista ohjausta

ja neuvontaa. Tampereen kaupunkiseudun valvonnan ja ohjauksen toimijat huomioivat painopisteet omilla valvontakäynneillään.

5. VALVONNAN TOTEUTTAMINEN

Valvontaviranomaisten on toteutettava valvontaa ensisijaisesti antamalla varhaiskasvatuksen järjestäjälle tarpeellista ohjausta ja neuvontaa sekä seuraamalla toiminnan kehitystä yhteistyössä toiminnan järjestäjän kanssa.

Viranomaisvalvonnan muotoja ovat ennakoiva ja jälkikäteinen valvonta. Ennakoivaa valvontaa ovat mm. omavalvonnan varmistaminen sekä suunnitelmallinen valvonta, rekisteröinti, ohjaus, neuvonta ja viestintä. Jälkikäteistä eli reaktiivista valvontaa ovat valvonta-asiat, jotka otetaan käsittelyyn kantelun, epäkohtailmoituksen tai muun yhteydenoton perusteella tai muista lähteistä saadun tiedon perusteella (esim. tiedotusvälineet, tilastot ja raportit). Valvonnan eri muodot täydentävät toisiaan. Jälkikäteiseen valvontaan sisältyy aina ohjausta ja ennakoivassa valvonnassa voidaan käyttää tietoa jälkikäteisen valvonnan ratkaisuista ja menettelytavoista.

Eri tahojen valvontavastuut esitetään tiivistetysti alla olevassa kuvassa. Kuva on Varhaiskasvatuksen valtakunnallisesta valvontaohjelmasta.

Eri tahojen valvontavastuut tiivistetysti

Yksityinen palveluntuottaja vastaa

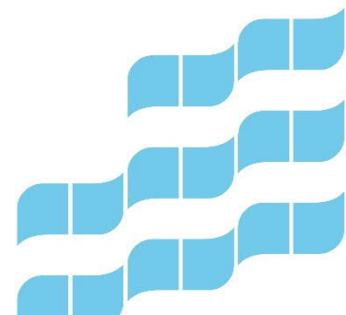
- Tuottamansa palvelun laadusta.
- Siitä, että asiakkaalle järjestettävä palvelukokonaisuus täyttää sille asetetut vaatimukset.
- Siitä, että varhaiskasvatuslain (540/2018) pykälät 57 a ja 57 b - Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus ja toimenpiteet ilmoituksen johdosta - toteutuvat.
- Vastaa omavalvontasuunnitelman laadinnasta ja toteutuksesta. Omavalvontasuunnitelma on palvelujen laadun ja sisällön ensisijainen valvontamenetelmä.

Kunta vastaa

- Valvonnasta.
- Siitä, että kunnan järjestämät palvelut järjestetään varhaiskasvatusta koskevien säädösten sekä varhaiskasvatussuunnitelma perusteiden mukaisesti.
- Siitä, että varhaiskasvatuslain (540/2018) pykälät 57 a ja 57 b – Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus ja toimenpiteet ilmoituksen johdosta – toteutuvat.

Aluehallintoviraston ja Valviran rooli

- Laissa tarkoitettu lupaviranomainen.
- Valvoo yhteistyössä kunnan kanssa.
- Omavalvontasuunnitelman sisällöllinen ohjaus (Valvira).

5.1 Yksityisen varhaiskasvatuksen lupa- ja ilmoitusmenettely

Uudelle palveluntuottajalle (päiväkoti, perhepäivähoito) annetaan ohjausta ja konsultaatiota jo ennen palveluntuottajaksi ryhtymistä. Neuvontaa annetaan tarvittavista asiakirjoista ja tiloihin tehdään alustava tilakatselmus.

Yksityisen varhaiskasvatuksen päiväkotitoiminnan ilmoitusmenettely muutettiin lailla (326/2022) lupamenettelyksi 1.1.2023 alkaen. Jokaisen jo nyt toiminnassa olevan yksityisen palveluntuottajan on haettava lupaa päiväkotitoimintaan viimeistään 31.12.2026. Yksityisen palveluntuottajan lupamenettely perustuu varhaiskasvatuslakiin ja Opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseen varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan lupa- ja ilmoitusmenettelyyn kuuluvista liitteistä.

Aluehallintovirastot ovat laatineet oppaan Yksityisen varhaiskasvatuksen luvanvaraisuus - opas palveluntuottajille ja kunnan valvontaviranomaisille. Opas auttaa myös kunnan valvontaviranomaista toteuttamaan oman osuutensa lupamenettelyprosessissa. Palveluntuottajan on tehtävä lupahakemus hyvissä ajoin ennen suunniteltua toiminnan aloittamista. Toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin lupa on myönnetty. Tiloihin tehdään Tampereen valvonnan ja ohjauksen toimesta käyttöönottotarkastus ja lausunto aluehallintovirastolle ennen toiminnan aloittamista. Lausuntoja täydennetään pelustus-, rakennusvalvonta- ja terveydensuojeluviranomaisilta saaduilla tiedoilla.

Perhepäivähoitoa järjestävän tai tuottavan yksityisen palveluntuottajan on ennen toiminnan aloittamista tai sen olennaista muuttamista tehtävä kirjallinen ilmoitus sekä toimitettava tarvittavat asiakirjat Tampereen valvontaan ja ohjaukseen. Yksityisen perhepäivähoitajan koti käydään tarkastamassa ennen toiminnan aloittamista.

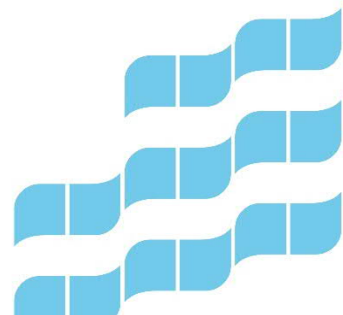
Perhepäivähoidon osalta rekisteriä ylläpitää Tampereen kaupunki.

Päiväkotien rekisteröinnistä vastaa aluehallintovirasto. Yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat, päiväkotien osalta, rekisteröidään Valviran ja aluehallintovirastojen ylläpitämään uuteen Soteri-rekisteriin. Soteri-rekisterin käyttöönotto perustuu sote-valvontalakiin sekä varhaiskasvatuslakiin. Tiedot siirtyvät vanhasta Valveri-rekisteristä Soteriin maksutta ja sellaisena kuin ne on Valveriin rekisteröity.

Yksityisen hoidon tuella lapsen kotiin palkattavan työsopimussuhteisen hoitajan hyväksyy kunnan viranomainen. Valvonnasta vastaa työnantajana toimiva perhe.

5.2 Varda – Varhaiskasvatuksen tietovaranto

Varhaiskasvatuksen tietovarannosta määrätään varhaiskasvatuslaissa. Kansallinen varhaiskasvatuksen tietovaranto, Varda, kerää varhaiskasvatuksen tiedot valtakunnallisesti

yhteen paikkaan. Tietovarannon avulla varhaiskasvatuksesta saadaan jatkossa yhteismitallista, vertailukelpoista ja laadukasta tietoa mm. viranomaisten käyttöön. Varhaiskasvatuksen tietovarantoon yksityisen varhaiskasvatuksen osalta tietoja tallentavat kunnan hyväksymät palveluntuottajat.

5.3 Omavalvontasuunnitelma valvonnan ja ohjauksen välineenä

Yksityisen palveluntuottajan on nimettävä päiväkodille vastaava johtaja ja perhepäivähoitoon vastuuhenkilö, jotka vastaavat siitä, että varhaiskasvatuksen järjestämispaikka ja siellä toteutettava varhaiskasvatus täyttävät niille asetetut vaatimukset.

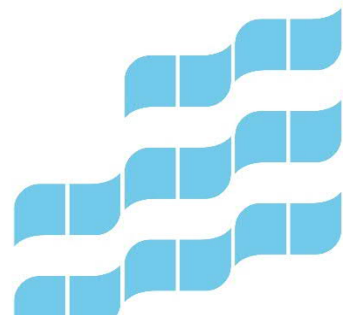
Kirjallisen omavalvontasuunnitelman laatiminen on yksityisille varhaiskasvatuksen palveluntuottajille lakisääteinen velvollisuus. Yksityinen palveluntuottaja sitoutuu lainsäädännön (Varhaiskasvatuslaki 48§) perusteella valvomaan omaa toimintaansa, myös alihankintana tilattua tuotantoa. Palveluntuottajalla on aina velvollisuus huolehtia siitä, että palvelu tuotetaan turvallisesti ja laadukkaasti.

Omavalvonnalla varmistetaan, että kaikki työntekijät toimivat yhteisesti sovittujen käytäntöjen mukaisesti. Omavalvontasuunnitelmassa kuvataan sekä varhaiskasvatuksen asiakasturvallisuuden että laadun varmistamiseksi ja parantamiseksi suunnitellut menettelytavat ja siinä käytettävät asiakirjat. Omavalvontasuunnitelma on julkinen, ja se täytyy pitää yksikössä asiakasperheiden ja muiden kiinnostuneiden nähtävillä. Omavalvonnan toteutumista pitää seurata, ja omavalvontasuunnitelman ajantasaisuus pitää tarkistaa säännöllisesti. Valvira ohjaa omavalvontaa.

Valvira on antanut määräyksen (19.06.2023 V/22436/2023) omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja seurannasta sekä laatinut mallilomakkeen ohjeineen. Valvira myös ohjaa ja valvoo omavalvontasuunnitelmien tekemistä. Valviran lisäksi kunnat valvovat yksityisten palveluntuottajien ja yksityisten perhepäivähoitajien omavalvontasuunnitelmien laatimista.

Uuden palveluntuottajan on tehtävä omavalvontasuunnitelma soveltuvin osin jo ennen toiminnan aloittamista. Tällöin suunnitelmaan pitää täyttää toimipaikkaa koskevat perustiedot sekä toimintaa koskevat linjaavat periaatteet. Palveluntuottajan pitää laatia omavalvontasuunnitelma valmiiksi yhteistyönä henkilöstön kanssa kolmen kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta. Omavalvonta on ensisijaista valvontaa ja sillä varmistetaan, että kaikki työntekijät toimivat yhteisesti sovittujen käytäntöjen mukaisesti.

Uusiin yksiköihin tehtävän ensimmäisen ohjauksen teemana on omavalvontasuunnitelma. Yksikön omavalvontasuunnitelma on työkalu/käyttöohje/laatulupaus, jolla seurataan ja kehitetään palvelujen laatua säännöllisesti. Suunnitelma toimii myös yksikön perehdytyksen

välineenä. Päiväkotien suunnitelman hyväksyy ja vahvistaa toiminnasta vastaava päiväkodin johtaja.

5.4 Palveluntuottajan ohjaus ja neuvonta

Yhteistyössä yksityisten palveluntuottajien kanssa olennaista on ohjauksellinen, tiedotuksellinen ja keskustelullinen näkökulma. Tavoitteena on luoda yhdessä toimivat ohjaus- ja valvontarakenteet, jotka palvelevat sekä kuntaa että yksityistä toimijaa ja viime kädessä asiakasta.

Vuosittaisten valvontakäyntien lisäksi palveluntuottajien edellytetään osallistuvan kunnan osoittamiin yhteisiin tapaamisiin ja koulutuksiin. Tilaisuuksissa viestitään niin valtakunnallisesti kuin seutu- ja kuntakohtaisestikin ajankohtaisista asioista esimerkiksi lakimuutoksista, seudullisesta palvelusetelisääntökirjasta sekä kunnan strategiasta ja tavoitteista. Myös kunnan omien varhaiskasvatuksen linjausten tulee toteutua yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa. Tapaamisten yhtenä tärkeänä tehtävänä on verkostoituminen muiden toimijoiden kanssa.

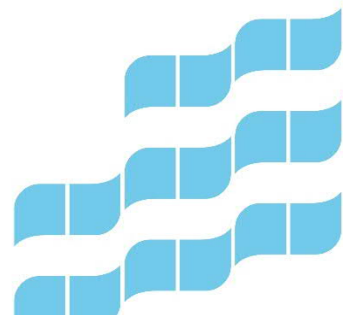
Varhaiskasvatuslain 39 § mukaan varhaiskasvatuksen järjestäjän ja tuottajan on huolehdittava siitä, että varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu riittävästi ammattitaitoa ylläpitävään ja kehittävään täydennyskoulutukseen. Täydennyskoulutuksen toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan valvontakäynneillä.

Vuoden 2024 aikana valvonnan ja ohjauksen toimesta järjestetään 10 koulutustilaisuutta, jotka keskittyvät pedagogiikkaan, lapsen tukeen ja turvallisuuteen varhaiskasvatuksessa.

5.5 Käyntien dokumentointi, seuranta ja rekisterin ylläpito

Valvonnassa ja ohjauksessa ylläpidetään rekisteriä kaikista kunnan alueella toimivista palveluntuottajista. Palveluntuottajakohteisesti muodostettuun rekisteriin kootaan kaikki palveluntuottajaa koskeva materiaali kunnan arkistonmuodostussuunnitelman mukaisesti. Palveluntuottaja toimittaa elokuussa toimintavuosi-ilmoituksen ja kaksi kertaa vuodessa (syyskuu, helmikuu) koko yksikön lapsiryhmä- ja henkilökuntatiedot kunnan valvontaan ja ohjaukseen. Palveluntuottajalta edellytetään lasten ja henkilökunnan suhdelukujen suunnitelmallista seuraamista.

Valvonnan vuosisuunnitelman mukaisista valvontakäynneistä laaditaan valvonta-asiakirja ja reaktiivisista valvontakäynneistä laaditaan tarkastuspöytäkirja.

5.6 Asiakirjoihin perustuva valvonta

Osa ennakoivasta valvonnasta perustuu dokumenttien keräämiseen ja seurantaan. Dokumenttien avulla valvotaan merkittäviä laadullisia asioita: henkilökunnan määrää ja kelpoisuuksia, lapsiryhmän kokoja sekä omavalvontaa. Palveluntuottajat toimittavat seuraavat asiakirjat valvontaan ja ohjaukseen

- toimintavuosi-ilmoitus elokuun loppuun mennessä (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit)
- henkilöstö- ja lapsiryhmätiedot syyskuun ja helmikuun loppuun mennessä (kaikki yksiköt)
- omavalvontasuunnitelma huhtikuun loppuun mennessä Valviran uuden määräyksen mukaisesti
  - liitteenä Tampereen ympäristöterveyden osuus
  - liitteenä tasa-arvo – ja yhdenvertaisuussuunnitelma (päiväkodit)
- muut mahdolliset asiakirjat erillisen aikataulun mukaisesti.

5.7 Auditointi – etukäteen ilmoitettu valvontakäynti

Etukäteen ilmoitetut, suunnitelmalliset käynnit ovat ohjausta, neuvontaa ja seuranta eli ennakoivaa valvontaa. Auditointi on selvitys siitä, kuinka nykyiset toiminnot ja niihin liittyvät tulokset vastaavat odotuksia ja suunnitelmia. Tarkastuksessa käydään systemaattisesti kaikki arvioitavat kohdat läpi. Näin selviää, täyttyvätkö kaikki toiminnan edellytykset ja laatuvaatimukset.

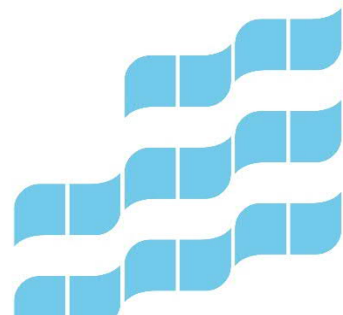
Jos tarkastuksen aikana löytyy puutteita, valvonnan ja ohjauksen toimijat antavat puutteiden korjaamiselle aikataulun.

Tilaisuudesta laaditaan tarkastuskertomus. Palveluntuottajan on esitettävä valvontaviranomaiselle veloituksetta ja salassa pitämättä kaikki pyydetyt asiakirjat ja selvitykset. Ennalta sovittujen ohjauskäyntien tarkoituksena on muun muassa perehdyttää yksityisen varhaiskasvatuksen johtoa ja henkilöstöä lainsäädäntöön ja sen toimeenpanoon, omavalvontaan sekä muihin asiakasturvallisuuden kannalta ajankohtaisiin asioihin. Vuoden 2024 painopisteenä on omavalvontasuunnitelma sekä sen liitteenä päiväkotien tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Auditointikäynnit

Kaikkiin päiväkoteihin tehdään vähintään kaksi ennalta sovittua auditointikäyntiä vuoden aikana:

- kevään käynnillä tarkistetaan vähintään

- yksikön omaevalvontasuunnitelma (sis. turvallisuussuunnitelma, kiusaamisen ehkäisy-suunnitelma jne.)
  - uuden henkilöstön tutkintotodistukset
  - täydennyskoulutus-suunnitelma
  - yksikön toimintasuunnitelma/ryhmän pedagoginen suunnitelma
  - lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadintaan ja arviointiin liittyvät käytännöt
  - tilat
- syksyn auditointikäynnillä
- tarkistetaan uuden henkilöstön tutkintotodistukset
  - sisältö painottuu päiväkodin pedagogiseen toimintaan, lasten osallisuuteen ja oppimisympäristöihin

Kaikkiin Tampereella toimiviin yksityisiin ryhmäperhepäiväkoteihin ja omassa kodissa toimivien perhepäivähoitajien luo tehdään vähintään yksi auditointikäynti vuodessa.

Esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ryhmiin, palvelusetelillä toimiviin varhaiskasvatuksen kerhoihin sekä yksityisten palveluntuottajien aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmiin tehdään vähintään yksi valvontakäynti vuodessa.

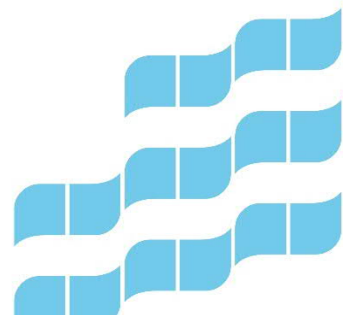
5.8 Ennalta ilmoittamattomat käynnit

Päiväkoteihin ja ryhmäperhepäiväkoteihin tehdään yksi ennalta ilmoittamaton valvontakäynti vuodessa. Käynneistä laaditaan valvonta-asiakirja. Valvontakäynneillä keskitytään erityisesti henkilöstömitoituksen ja lapsiryhmän enimmäiskoon valvontaan.

5.9 Epäkohtaan perustuva eli reaktiivinen valvonta

Palveluntuottajan tulee raportoida kunnalle mahdollisimman pian tai viimeistään kahden viikon kuluttua palvelua koskevista reklamaatioista, kanteluista ja hoitovahinkoilmoituksista sekä ilmoittaa tehdyistä korjaavista toimenpiteistä.

Mikäli kunta saa asiakkaan, työntekijän tai muun tahon epäkohtailoituksen, kantelun tai esim. median kautta tietoonsa epäkohtia yksityisen varhaiskasvatuspalvelun tuottajan toiminnassa, pyytää kunta selvitystä palveluntuottajalta ja/tai tekee yksikköön tarkastuksen. Valvontatoimet aloitetaan aina, kun epäillään tai on tullut ilmi, että yksityinen palveluntuottaja on menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, kun se on järjestänyt varhaiskasvatuslain mukaista toimintaa. Varhaiskasvatuslaissa (§ 55-59) määritellään valvontaviranomaisten menettelytavat reaktiiviseen palautteeseen.

Valvontatoimia valmistellaan laatimalla selvityspyyntö tai tekemällä tarkastuskäynti. Kun varhaiskasvatuksen valvonta-asia on selvitetty tarvittavin toimenpitein, tehdään valvontapäätös. Kunnan on ilmoitettava Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle tekemistään toimenpiteistä. Varhaiskasvatuksen valvontaan liittyvät päätökset ovat julkisia.

5.10 Ympäristöterveyden valvontakäynnit

Valvonnasta ja ohjauksesta osallistutaan yksityisten yksiköiden (päiväkodit, ryhmäperhepäiväkodit) terveydellisten olojen tarkastuksiin. Terveydellisten olojen tarkastukset toteutetaan yksiköihin kolmen-neljän vuoden välein. Näillä käynneillä huomion kohteena ovat terveydelliset olot esim. ilmanlaatu ja sen riittävyys, tilojen kunto ja siisteys.

6. KEHITTÄMISTYÖ

Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjauksen ja valvonnan resurssia vahvistetaan siten, että kolmas valvontakoordinaattori aloittaa vuoden 2024 alkupuolella.

Jokaisen yksityisen päiväkodin tulee laatia lakisääteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma kesään 2024 mennessä osana omavalvontasuunnitelmaa. Perhepäivähoidolle laaditaan kunnan ja yksityisen perhepäivähoidon yhteinen suunnitelma vuoden 2024 aikana.

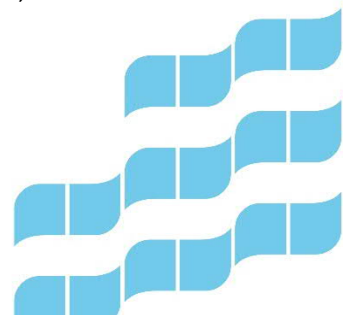
Varhaiskasvatuslain mukaan järjestäjän ja tuottajan tulee arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Toiminnan laatua arvioidaan jokaisella valvontakäynnillä sekä palveluntuottajilta säännöllisesti pyydettyjen dokumenttien avulla. Laatua arvioidaan myös saadun asiakaspalautteen perusteella. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultaatio- ja ohjaukseen varmistavat lapsen edun ja tuen toteutumista yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Palveluntuottajia kannustetaan ottamaan käyttöön Karvin eli Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen varhaiskasvatukselle laatima laatujärjestelmä, Valssi. Tampereen omien päiväkotien ja yksityisten päiväkotien laatua voidaan jatkossa arvioida samoilla kriteereillä.

Yksityisten päiväkotien johtajille järjestetään yhteisiä tilaisuuksia, joissa käsitellään mm. palvelusetelisääntökirjaa ja Valssi -laatujärjestelmää.

7. YKSITYISTEN PALVELUNTUOTTAJIEN KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaus perustuu seuraaviin lakeihin ja asiakirjoihin:

- Hallintolaki (434/2003)
- Aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011 (Opetushallitus: Määräykset ja ohjeet 2011:1)

- Tampereen kaupungin koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma sekä järjestämisen periaatteet 2022
- EU:n tietosuoja-asetus (EU 679/2016)
- Perusopetuslaki (628/1998)
- Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998)

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan yksityiset palveluntuottajat järjestävät kevään 2024 ajan toimintaa kumppanuusavustusperiaatteella. Yksityisiä palveluntuottajia on 15, jotka toimivat 26 toimipisteessä, joiden toiminta jakautui n. 53 toimintaryhmään. Suurin osa yksityisten koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmistä toimii koulujen tiloissa, pieni osa toimii omilla tiloillaan esim. seurakuntataloilla tai vuokratiloissa. Keväällä 2024 yksityisten toimijoiden kerhoihin osallistuu 1290 lasta, joka on 38% kaikista aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvista lapsista.

Vuoden 2023 aikana kilpailutettiin koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäjät elokuusta 2024 alkaen. Sopimus aamu- ja iltapäivätoiminnan hankinnasta on tehty kahden palveluntuottajan kanssa, jotka järjestävät toimintaa yhteensä kuudella koululla. Muu Tampereen koulujen aamu- ja iltapäivätoiminta on kunnan omaa toimintaa. Yksityisten koulujen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen on vielä auki.

Yksityisten palveluntuottajien koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmiin tehtävillä vuosittaisilla auditointikäynneillä käsitellään omavalvontasuunnitelma, suunnitelmallisen toiminnan toteutumista sekä tilojen turvallisuutta ja niiden toimivuutta monipuolisen toiminnan järjestämisen kannalta. Auditointikäynneillä huomioidaan valtakunnalliset perusopetuksen, perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä koulun kerhotoiminnan laatukriteerit.

